

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 24.5.2011
COM(2011) 289 konč.

2011/0136 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o nekaterih dovoljenih uporabah osirotelih del

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2011) 615 konč.}

{SEC(2011) 616 konč.}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Da lahko postanejo dela, zaščitena z avtorskimi pravicami, na voljo javnosti v spletni digitalni knjižnici ali arhivu, so potrebna predhodna dovoljenja. Če zadevnega lastnika avtorskih pravic ni mogoče opredeliti ali najti, se takšna dela imenujejo osirotela dela. Zato ni mogoče pridobiti potrebnih dovoljenj za dajanje del na voljo na spletu. Knjižnice ali druge institucije, ki na spletu dajejo javnosti na voljo dela brez predhodnega dovoljenja, tvegajo kršenje avtorskih pravic.

Glavni cilj tega predloga je ustvariti pravni okvir in zagotoviti zakonit čezmejni spletni dostop do osirotelih del iz spletnih digitalnih knjižnic ali arhivov, ki jih upravlja vrsta institucij, opredeljenih v predlogu, kadar se taka osirotela dela uporabljajo v skladu s poslanstvom javnega interesa teh institucij. Med taka dela spadajo dela, ki so objavljena kot knjige, revije, časopisi ali druga besedila, vključno z deli, ki jih ta dela vsebujejo, kot tudi avdiovizualna in kinematografska dela v zbirkah ustanov filmske dediščine ter audio, avdiovizualna in kinematografska dela, ki se nahajajo v arhivih javnih RTV organizacij in so jih te tudi proizvedle. Glede arhivov javnih RTV organizacij in posebnega položaja javnih RTV organizacij kot producentov, je treba pojav osirotelih del omejiti z uvedbo določitenega roka za dela, ki spadajo na področje uporabe predloga.

Ta cilj bo dosežen na podlagi sistema vzajemnega priznavanja statusa osirotelega dela. Za vzpostavitev statusa „osirotelega dela“ morajo knjižnice, izobraževalne ustanove, muzeji ali arhivi, ustanove filmske dediščine in javne RTV organizacije v državi članici, kjer je bilo delo prvič objavljeno, izvesti predhodno vztrajno iskanje v skladu z zahtevami, opredeljenimi v predlagani direktivi. Ko se na podlagi vztrajnega iskanja določi „status osirotelega dela“, se zadevno delo obravnava kot osirotelo delo po vsej EU, s čimer se prepreči potreba po večkratnih vztrajnih iskanjih. Na podlagi tega bodo lahko osirotela dela dana na voljo na spletu v kulturne in izobraževalne namene brez predhodnega dovoljenja, razen če lastnik dela ukine status osirotelega dela.

Ta pobuda temelji na Priporočilu Komisije iz leta 2006 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva in digitalnem arhiviranju¹. Kljub Priporočilu le peščica držav članic izvaja zakonodajo o osirotelih delih. Obstojećih nekaj nacionalnih rešitev je nepopolnih, saj spletni dostop omejujejo na državljane, ki prebivajo na njihovem nacionalnem ozemlju.

Vzpostavitev pravnega okvira, ki bo spodbujal čezmejno digitalizacijo in širjenje osirotelih del na enotnem trgu je prav tako eden od ključnih ukrepov Evropske digitalne agende², ki je del strategije Evropa 2020³.

¹ Priporočilo Komisije 2006/585/ES z dne 24. avgusta 2006 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva in digitalnem arhiviranju, (UL L 236, 31.8.2006, str. 28–30).

² Evropska digitalna agenda, COM(2010) 245.

³ Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast:
http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENA UČINKA

• Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Leta 2006 je bila ustanovljena skupina strokovnjakov na visoki ravni za digitalne knjižnice, ki združuje zainteresirane strani na področju digitalizacije in spletnega dostopa kulturnega gradiva, vključno z osirotelimi deli⁴. Skupina je sprejela „končno poročilo o digitalnem ohranjanju, osirotelih delih in razprodanih delih“⁵. Predstavniki knjižnic, arhivov in imetniki pravic so podpisali „memorandum o soglasju glede smernic za vztrajno iskanje osirotelih del“⁶.

Leta 2008 je zelena knjiga Komisije o avtorskih pravicah v gospodarstvu znanja⁷ med drugim želela pridobiti mnenja zainteresiranih strani o potrebi po nadaljnjih ukrepih glede osirotelih del⁸. Komisija je 19. oktobra 2009 sprejela nadaljnje Sporočilo Komisije o avtorskih pravicah v gospodarstvu znanja⁹, v katerem je oznanila, da bo izvedla oceno učinka o obravnavanju osirotelih del v EU.

Komisija je 26. oktobra 2009 organizirala javno obravnavo, kjer so vse zainteresirane strani predstavile svoja mnenja v zvezi z osirotelimi deli. Švedsko predsedstvo in Evropski parlament sta 10. novembra 2009 organizirala skupno obravnavo o osirotelih delih ter dostopu do del za slepe in slabovidne.

V letih 2009 in 2010 so imele službe Komisije dvostranska srečanja z različnimi zainteresiranimi stranmi, na katerih so podrobneje razpravljali o pomembnih vprašanjih.

• Ocena učinka

V oceni učinka je bilo preučenih šest možnosti: (1) neukrepanje, (2) zakonska izjema avtorskih pravic, (3) razširjene kolektivne licence, (4) licenca za osirotela dela, ki jo podelijo kolektivne organizacije, (5) licenca za osirotela dela, ki jo podeli javni organ in (6) vzajemno priznavanje nacionalnih rešitev glede osirotelih del.

Vse možnosti politike (razen možnosti 1) so pogojene s sprejetjem direktive, ki bo od vseh držav članic zahtevala, da v določenem časovnem okviru sprejmejo posebno zakonodajo glede osirotelih del. Vse možnosti politike razen možnosti 3 temeljijo na zahtevi, da je treba pred dajanjem osirotelega dela na voljo v spletni digitalni knjižnici izvesti vztrajno iskanje.

Obvezna izjema (možnost 2) bi se izognila bremenu pridobitve licence za avtorske pravice, vendar bi obdržala predhodno vztrajno iskanje. Vendar ta možnost daje manj pravne varnosti, saj ni potrdila tretje osebe glede vztrajnega iskanja.

⁴ Sklep Komisije z dne 27. februarja 2006 o ustanovitvi skupine strokovnjakov na visoki ravni za digitalne knjižnice (UL L 63, 4.3.2006, str. 25–27). Skupina je bila kasneje obnovljena s Sklepom Komisije z dne 25. marca 2009 (UL 82, 28.3.2009, str. 9–11).

⁵ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm.

⁶ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf.

⁷ COM(2008) 466.

⁸ Odzivi na posvetovanje so na voljo na http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring_consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title. Glej poglavji 1 in 2 Priloge glede analize odzivov.

⁹ COM(2009) 532.

Možnost 3, model „razširjenih kolektivnih licenc“ temelji na predpostavki, da ko kolektivna organizacija knjižnici dovoli dajanje knjig na voljo na spletni strani, ta licenca na podlagi zakonske razširitve pravice pokriva vsa dela iz te kategorije, vključno z osirotelimi deli (tj. knjigami, filmi). Kolektivna organizacija takšne „odstopnike“ zastopa ne glede na to, ali je izvedla vztrajno iskanje z namenom določitve ali najdenja avtorja. Če vztrajnega iskanja ni, pristop, ki temelji na vzajemnem priznavanju statusa osirotelega dela, ni mogoč. Razširjena kolektivna licenca je običajno veljavna le na nacionalnem ozemlju, kjer se uporablja zakonska domneva.

Posebna licenca za osirotela dela (možnost 4) daje knjižnicam in ostalim upravičencem visoko stopnjo pravne varnosti glede odškodninskih zahtevkov lastnikov, ki se pojavijo naknadno. Ta možnost pred podelitvijo licence zahteva vztrajno iskanje za določitev statusa osirotelega dela in posebni licenčni sporazum za osirotela dela.

Vladna licenca, ki pokriva osirotela dela (možnost 5), predstavlja javno potrdilo o vztrajnem iskanju in tako digitalni knjižnici daje visoko stopnjo pravne varnosti. Vendar ima ta varnost svojo ceno v smislu upravnega bremena. Zato so imele prejšnje realizacije tega sistema omejen učinek in se ne uporabljajo za obsežne projekte digitalne knjižnice.

Pristop, ki temelji na vzajemnem priznavanju statusa osirotelega dela (možnost 6) omogoča knjižnicam in drugim upravičencem, da uživajo pravno varnost statusa „osirotelega dela“ v povezavi z določenim delom. Vzajemno priznavanje zagotavlja, da bodo osirotela dela iz digitalne knjižnice na voljo državljanom v vsej Evropi.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

- **Povzetek predlaganih ukrepov**

Predlog obravnava vztrajno iskanje, katerega naloga je ugotoviti, ali je določeno delo osirotelo delo, in po tej ugotovitvi to delo zakonito dati na voljo javnosti na spletu v skladu z določenimi pogoji in z določenimi nameni. Predlog prav tako pojasnjuje uporabo razširjenih kolektivnih licenc za dela, ki so potencialno osirotela dela.

- **Pravna podlaga**

Člen 114 PDEU.

- **Načelo subsidiarnosti**

Zakonodajni predlog v obliki direktive je potreben, ker prostovoljni pristopi, predvsem Priporočilo Komisije 2006/585/ES z dne 24. avgusta 2006, niso dali zelenega rezultata. Poleg tega soobstoj neusklajenih nacionalnih pristopov, ki urejajo osirotela dela v spletnih knjižnicah, knjižnicam otežujejo dajanje osirotelih del na voljo v državah članicah EU¹⁰.

- **Načelo sorazmernosti**

¹⁰ V nekaterih državah članicah, na primer Franciji, se je pri pripravi zakonodajne rešitve izrecno pokazalo, da je potrebna evropska rešitev – Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique *Commission sur les œuvres orphelines*, str. 19.

Ker je problem osirotelih del velika ovira pri vzpostavitvi digitalnih knjižnic, je skladen okvir EU za spletni dostop do osirotelih del najmanj vsiljiva možnost za doseg želenega rezultata. Vsi drugi pristopi bi zahtevali precej več upravnih režijskih stroškov in infrastrukture za podelitev licence samo za osirotela dela.

- **Izbira instrumentov**

Predlagani instrument: direktiva.

Glavni členi predloga

Člen 1 določa področje uporabe in vsebino Direktive kot vrsto gradiv v javnih knjižnicah, izobraževalnih ustanovah in arhivih ter v zbirkah ustanov filmske dediščine in arhivih javnih RTV organizacij. V sektorju tiskanja prav tako pokriva vizualna dela, kot so fotografije in ilustracije v teh objavljenih delih.

Člen 2 vsebuje opredelitev pojma osirotelega dela. Opredelitev pojma osirotelega dela vsebuje zahtevo po vztrajnem iskanju.

Člen 3 razlaga, kako naj vztrajno iskanje izvajajo tisti, ki jim je dovoljeno uporabljati osirotela dela. Člen 3 pojasnjuje, da je treba vztrajno iskanje izvesti le v državi članici prve objave dela.

Člen 4 določa načelo vzajemnega priznavanja, kjer se delo, ki velja za osirotelo delo, po izvedbi vztrajnega iskanja v skladu s členom 3 šteje za osirotelo delo v vseh državah članicah.

Člen 5 obravnava možnost ukinitve statusa osirotelega dela.

Člen 6 našteva uporabe, ki so dovoljene imenovanim upravičencem v zvezi z osirotelimi deli (dati jih na voljo javnosti v smislu člena 3 Direktive 2001/29/ES in reproducirati takšna dela v smislu člena 2 Direktive 2001/29/ES za namene doseganja njihovega poslanstva javnega interesa).

Člen 7 določa, kako lahko države članice pod določenimi pogoji dovolijo nekatere dodatne uporabe.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Unije.

5. NEOBVEZNI ELEMENTI

- **Evropski gospodarski prostor**

Predlagani akt zadeva EGP in se mora razširiti na Evropski gospodarski prostor.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o nekaterih dovoljenih uporabah osirotelih del

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 49, 56 in 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju predloga zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹¹,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Knjižnice, muzeji, arhivi, izobraževalne ustanove, ustanove filmske dediščine in javne RTV organizacije se ukvarjajo z obsežno digitalizacijo svojih kolekcij ali arhivov, da bi ustvarili evropske digitalne knjižnice. Knjižnice, muzeji, arhivi, izobraževalne ustanove, ustanove filmske dediščine in javne RTV organizacije v državah članicah prispevajo k ohranjanju in razširjanju evropske kulturne dediščine, ki je pomembna tudi za vzpostavitev evropskih digitalnih knjižnic, kot je Europeana. Tehnologije za množično digitalizacijo ter za iskanje in indeksiranje povečujejo raziskovalno vrednost knjižničnih zbirk.
- (2) Potreba po spodbujanju prostega pretoka znanja in inovacij na notranjem trgu je pomembna sestavina strategije Evropa 2020, kot je določeno v Sporočilu Komisije „Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“¹², ki kot eno od vodilnih pobud vključuje razvoj Evropske digitalne agende.
- (3) Vzpostavitev pravnega okvira, ki bo olajšal digitalizacijo in razširjanje del, za katere avtor ni opredeljen oziroma, tudi če je opredeljen, ni znano, kje se nahaja, tako imenovana osirotela dela, je ključni ukrep Evropske digitalne agende, kot je določeno

¹¹ UL C, , str. .

¹² COM(2010) 2020.

v Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropska digitalna agenda¹³.

- (4) Izključne pravice avtorjev glede reproduciranja in dajanja svojih del na voljo javnosti, kot je bilo usklajeno v Direktivi 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi¹⁴, zahtevajo soglasje avtorja pred digitalizacijo in dajanjem na voljo njegovega dela.
- (5) V primeru osirotelih del predhodnega soglasja za dejanja reproduciranja ali dajanja na voljo javnosti ni mogoče pridobiti.
- (6) Različni pristopi v državah članicah glede priznavanja statusa osirotelega dela lahko ovirajo delovanje notranjega trga in uporabo ter čezmejni dostop do osirotelih del. Takšni različni pristopi lahko prav tako pripeljejo do omejitev pri prostem pretoku blaga in storitev, ki vključujejo kulturno vsebino. Zato je primerno zagotoviti vzajemno priznavanje takšnega statusa.
- (7) Zlasti je potreben skupni pristop za določitev statusa osirotelega dela in dovoljene uporabe osirotelih del, da se na notranjem trgu zagotovi pravna gotovost glede uporabe osirotelih del v knjižnicah, muzejih, izobraževalnih ustanovah, arhivih, ustanovah filmske dediščine in javnih RTV organizacijah.
- (8) Kinematografska, avdio in avdiovizualna dela, ki se nahajajo v arhivih javnih RTV organizacij in so jih te proizvedle, vključujejo osirotela dela. Glede na poseben položaj RTV organizacij kot producentov avdio in avdiovizualnega materiala ter potrebo po sprejetju ukrepov za omejitev pojava osirotelih del v prihodnosti je primerno opredeliti določiten rok za uporabo te direktive v zvezi z deli, ki se nahajajo v arhivih RTV organizacij.
- (9) Za namene te direktive bi morala kinematografska, avdio in avdiovizualna dela, ki se nahajajo v arhivih javnih RTV organizacij, vključevati dela, ki so jih te organizacije naročile za svojo izključno uporabo.
- (10) Vzpostavitev velikih spletnih knjižnic bo olajšala elektronsko iskanje in orodja odkrivanja, ki odpirajo nove vire odkrivanja za raziskovalce in akademike, ki bi se sicer zadovoljili s tradicionalnejšimi in analognimi metodami iskanja.
- (11) Zaradi mednarodne pravne kurtoazije bi se ta direktiva morala uporabljati samo za dela, ki so prvič objavljena ali predvajana v državi članici.
- (12) Preden se delo šteje za osirotelo delo, je treba v dobri veri izvesti razumno vztrajno iskanje avtorja. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno določiti, da lahko tako vztrajno iskanje izvedejo organizacije iz te direktive ali druge organizacije.
- (13) Primerno je zagotoviti usklajen pristop do takega vztrajnega iskanja, da bi se zagotovila visoka stopnja varstva avtorskih pravic v Uniji. Vztrajno iskanje bi moralo vključevati posvetovanje z javno dostopnimi podatkovnimi zbirkami, ki dajejo

¹³ COM(2010) 245.

¹⁴ UL L 167, 22.6.2001, str. 10.

informacije o statusu avtorskih pravic dela. Da bi se izognili podvajanju drage digitalizacije, bi morale države članice poleg tega zagotoviti, da se uporaba osirotelih del s strani organizacij iz te direktive zabeleži v javno dostopnih podatkovnih zbirkah. Javno dostopne podatkovne zbirke rezultatov iskanja in uporabe osirotelih del bi se morale, kolikor je mogoče, zasnovati in uporabljati tako, da bi se lahko medsebojno povezovala na vseevropski ravni in bi bile dosegljive prek enotne vstopne točke.

- (14) Osirotelela dela imajo lahko več avtorjev ali vključujejo druga dela ali zaščitene vsebine. Ta direktiva ne bi smela vplivati na pravice znanih in opredeljenih imetnikov pravic.
- (15) Da bi se izognili podvajanju prizadevanj glede iskanja, se vztrajno iskanje izvede le v državi članici, kjer je bilo delo prvič objavljeno ali predvajano. Da bi ostalim državam članicam omogočili ugotoviti, ali je bil status osirotelega dela določen v drugi državi članici, bi morale države članice zagotoviti, da so rezultati vztrajnega iskanja, opravljenega na njihovem ozemlju, zabeleženi v javno dostopni podatkovni zbirki.
- (16) Primerno je zagotoviti, da lahko avtorji ukinejo status osirotela dela, če se pojavijo in zahtevajo svoja dela.
- (17) Da bi spodbujale učenje in kulturo, bi morale države članice knjižnicam, izobraževalnim ustanovam in muzejem, ki so javno dostopni, ter arhivom, ustanovam filmske dediščine in javnim RTV organizacijam dovoliti, da dajo na voljo in reproducirajo osirotela dela, pod pogojem, da takšna uporaba izpolnjuje njihova poslanstva javnega interesa, zlasti ohranjanje, obnovo ter zagotovitev kulturnega in izobraževalnega dostopa do knjig iz njihovih zbirk. Ustanove filmske dediščine bi morale za namene te direktive zajeti organizacije, ki jih države članice imenujejo za zbiranje, katalogiziranje, ohranitev in obnovitev filmov, ki so del njihove kulturne dediščine.
- (18) Pogodbene določbe lahko igrajo vlogo pri spodbujanju digitalizacije evropske kulturne dediščine, pri čemer se razume, da lahko knjižnice, izobraževalne ustanove, muzeji ali arhivi in ustanove filmske dediščine z namenom koriščenja uporab, dovoljenih v skladu s to direktivo, sklepajo sporazume s trgovinskimi partnerji za digitalizacijo in dajanje na voljo osirotelih del. Te določbe lahko vključujejo finančne prispevke teh partnerjev.
- (19) Da bi spodbujali dostop državljanov Unije do evropske kulturne dediščine, je prav tako treba zagotoviti, da so osirotela dela, ki so bila digitalizirana in dana na voljo javnosti v eni državi članici, na voljo tudi v drugih državah članicah. Javno dostopnim knjižnicam, izobraževalnim ustanovam, muzejem, arhivom, ustanovam filmske dediščine in javnim RTV organizacijam, ki uporabljajo osirotelo delo, da bi uresničile svoje poslanstvo javnega interesa, bi bilo treba omogočiti, da dajo osirotelo delo na voljo javnosti v drugih državah članicah.
- (20) Ta direktiva ne bi smela vplivati na obstoječe ureditve držav članic v zvezi z upravljanjem pravic, na primer v zvezi z razširjenimi kolektivnimi licencami.
- (21) Državam članicam bi bilo treba tudi omogočiti, da dovolijo uporabo osirotelih del za namene, ki presegajo poslanstva javnega interesa organizacij, ki jih zajema ta

direktiva. V takih okoliščinah bi bilo treba zaščititi pravice in legitimne interese imetnikov pravic.

- (22) Kadar država članica javno dostopnim knjižnicam, izobraževalnim ustanovam, muzejem, arhivom, ustanovam filmske dediščine ali javnim RTV organizacijam pod pogoji iz te direktive dovoli uporabo osirotelih del za namene, ki presegajo njihovo poslanstvo javnega interesa, je treba imetnikom pravic, ki se pojavijo in zahtevajo svoja dela, plačati odškodnino. Pri tej odškodnini je treba upoštevati vrsto dela in zadevno uporabo. Države članice lahko določijo, da bi morali prihodki iz tovrstne uporabe osirotelih del, ki so namenjeni odškodnini, vendar po izteku obdobja, določenega v skladu s to direktivo, niso izterjani, prispevati k financiranju virov informacij glede pravic, ki bodo z nizkocenovnimi in avtomatiziranimi sredstvi olajšale vztrajno iskanje v zvezi s kategorijami del, ki dejansko ali potencialno spadajo na področje uporabe te direktive.
- (23) Ker ciljev predvidenih ukrepov, namreč pravne varnosti glede uporabe osirotelih del, države članice ne morejo izpolniti v zadostni meri in so zaradi izenačenosti pravil, ki urejajo uporabo osirotelih del, lažje dosegljivi na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot določa člen 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti, kakor je določeno v navedenem členu, ta direktiva ne presega okvirov, ki so potrebni za doseg teh ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1
Vsebina in področje uporabe

1. Ta direktiva ureja določene uporabe osirotelih del, ki jih izvajajo javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove ali muzeji ter arhivi, ustanove filmske dediščine in javne RTV organizacije.
2. Ta direktiva se uporablja za dela, ki so bila prvič objavljena ali predvajana v državah članicah in ki so:
 - (1) dela, ki so objavljena kot knjige, revije, časopisi ali druga besedila in se nahajajo v zbirkah javno dostopnih knjižnic, izobraževalnih ustanov, muzejev ali arhivov, ali
 - (2) kinematografska ali avdiovizualna dela, ki se nahajajo v zbirkah ustanov filmske dediščine, ali
 - (3) Kinematografska, avdio ali avdiovizualna dela, ki so jih proizvedle javne RTV organizacije pred 31. decembrom 2002 in se nahajajo v njihovih arhivih.

Člen 2
Osirotela dela

1. Delo se šteje za osirotelo delo, če imetnik pravic ni opredeljen ali, tudi če je opredeljen, ni najden po tem, ko je bilo izvedeno in zabeleženo vztrajno iskanje imetnika pravic v skladu s členom 3.

2. Če ima delo več kot enega imetnika pravic in je en imetnik pravic bil opredeljen in najden, se to delo ne šteje za osirotelo delo.

Člen 3

Vztrajno iskanje

1. Za namene odločitve, ali spada delo med osirotela dela, organizacije iz člena 1(1) zagotovijo, da se za vsako delo izvede vztrajno iskanje s posvetovanjem ustreznih virov za kategorijo zadevnih del.
2. Vire, ki so ustrezni za posamezno kategorijo del, določi vsaka država članica po posvetovanju z imetniki pravic in uporabniki, ter vključujejo vire, ki so navedeni v Prilogi.
3. Vztrajno iskanje se mora izvesti le v državi članici prve objave ali predvajanja.
4. Države članice zagotovijo, da se rezultati vztrajnih iskanj, ki so bila izvedena na njihovem ozemlju, zabeležijo v javno dostopnih podatkovnih zbirkah.

Člen 4

Medsebojno priznavanje statusa osirotelega dela

Delo, ki se v državi članici šteje za osirotelo delo v skladu s členom 2, se šteje za osirotelo delo v vseh državah članicah.

Člen 5

Konec statusa osirotelega dela

Države članice zagotovijo, da ima imetnik pravice do dela, ki se šteje za osirotelo delo, kadar koli možnost, da status osirotelega dela prekine.

Člen 6

Dovoljene uporabe osirotelih del

1. Države članice zagotovijo, da lahko organizacije iz člena 1(1) uporabijo osirotelo delo na naslednje načine:
 - (a) da dajo osirotelo delo na voljo v smislu člena 3 Direktive 2001/29/ES;
 - (b) z dejanji reproduciranjem v smislu člena 2 Direktive 2001/29/ES, za namene digitalizacije, razpolaganja, označevanja, katalogiranja, ohranjanja ali obnavljanja.
2. Vendar, če ni drugače določeno v členu 7, organizacije iz člena 1(1) ne smejo uporabiti osirotelih del za doseganje ciljev, ki niso v skladu s poslanstvom javnega interesa, zlasti ohranjanjem, obnovo ter zagotavljanjem kulturnega in izobraževalnega dostopa do del, ki se nahajajo v njihovih zbirkah.

3. Ta direktiva ne vpliva na pogodbeno svobodo takih organizacij v okviru uresničevanja njihovega poslanstva javnega interesa.
4. Države članice zagotovijo, da organizacije iz člena 1(1), kadar uporabljajo osirotela dela v skladu z odstavkom 1, vodijo evidence o svojih vztrajnih iskanjih in javno dostopne evidence o uporabi.

Člen 7

Dovoljene uporabe osirotelih del

1. Države članice lahko organizacijam iz člena 1(1) dovolijo uporabo osirotelega dela tudi za namene, ki niso določeni v členu 6(2), če:
 - (1) organizacije iz člena 1(1) vodijo evidence o svojih vztrajnih iskanjih;
 - (2) organizacije vodijo javno dostopne evidence o svoji uporabi osirotelih del;
 - (3) se v primeru osirotelega dela, za katerega je imetnik pravic opredeljen, ni pa najden, ime imetnika pravic navede ob vsaki uporabi dela;
 - (4) se imetnikom pravic, ki prekinejo status osirotelega dela v smislu člena 5, plača odškodnina za uporabo dela s strani organizacij iz člena 1(1);
 - (5) lahko imetniki pravic zahtevajo svojo odškodnino iz točke (4) v obdobju, ki ga določijo države članice in ki ne sme biti krajše od petih let od datuma dejanja, ki je vzrok za zahtevek.
2. Države članice lahko izberejo sredstva za dovoljenje uporabe v smislu odstavka 1 in lahko prosto odločajo o porabi kakršnih koli prihodkov, ki se ne izterjajo do izteka roka, določenega v skladu z odstavkom 1(5).

Člen 8

Nadaljnja uporaba drugih pravnih predpisov

Ta direktiva ne vpliva na predpise, ki se nanašajo zlasti na patentne pravice, blagovne znamke, pravice iz modela, patenta s skrajšanim trajanjem, topografijo polprevodniških izdelkov, tipov pisav, pogojni dostop, dostop do kabla, zaščito narodnih bogastev, zahteve po deponiranju, zakone o omejujočem ravnanju in nelojalni konkurenci, trgovske skrivnosti, varnost, zaupnost, varstvo podatkov in zasebnost, dostop do javnih dokumentov, pogodbeno pravo.

Člen 9

Časovna uporaba

1. Določbe iz te direktive se uporabljajo za vsa dela iz člena 1, ki so *[datum prenosa]* zaščiteni z zakonodajo države članice na področju avtorskih pravic.
2. Ta direktiva se uporablja brez vpliva na katera koli sklenjena dejanja in pridobljene pravice pred *[datum prenosa]*.

Člen 10
Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [...]. Komisiji takoj sporočijo besedila navedenih predpisov ter korelacijsko tabelo med navedenimi predpisi in to direktivo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih določb predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 11
Klavzula o pregledu

Komisija redno preverja razvoj virov informacij glede pravic in najpozneje eno leto po začetku veljavnosti te direktive ter nato vsako leto predloži poročilo o možni vključitvi del ali drugih zaščitenih vsebin, ki ji ta direktiva trenutno ne ureja, zlasti fonogramov ter samostojnih fotografij ali drugih podob na področje uporabe te direktive.

Komisija ob upoštevanju razvoja digitalnih knjižnic do [eno leto po datumu prenosa] Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o uporabi te direktive.

Komisija po potrebi in zlasti, da bi se zagotovilo delovanje notranjega trga, predloži predloge za spremembo te direktive.

Člen 12
Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 13

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

PRILOGA

Viri iz člena 3(2) so:

- (1) Za objavljene knjige:
 - (a) deponiranje;
 - (b) obstoječe podatkovne zbirke in registri, vključno z ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works) in WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders) ter ISBN (International Standard Book Number);
 - (c) podatkovne zbirke kolektivnih organizacij, zlasti organizacij s pravicami reproduciranja.
- (2) Za revije in periodiko:
 - (a) ISSN (International Standard Serial Number) za periodične objave;
 - (b) kazala in katalogi iz knjižnic in zbirk.
- (3) Za časopise in revije:
 - (a) združenje založnikov v zadevni državi ter združenja avtorjev in novinarjev;
 - (b) deponiranje;
 - (c) podatkovne zbirke kolektivne organizacije, vključno z organizacijami s pravicami reproduciranja.
- (4) Za vizualna dela, vključno z lepimi umetnostmi, fotografijo, ilustracijo, oblikovanjem, arhitekturo, risbami kasnejših del in drugimi deli, ki so v knjigah, revijah in časopisih:
 - (a) viri iz točk (1), (2) in (3);
 - (b) podatkovne zbirke kolektivnih organizacij, zlasti za vizualne umetnosti in vključno z organizacijami s pravicami reproduciranja;
 - (c) podatkovne zbirke agencij s slikami, kjer je primerno.
- (5) Za avdiovizualna dela v zbirkah ustanov filmske dediščine in javnih RTV organizacij:
 - (a) deponiranje;
 - (b) podatkovne zbirke ustanov filmske dediščine in nacionalnih knjižnic;
 - (c) podatkovne zbirke s standardi in identifikatorji, kot je ISAN za avdiovizualno gradivo;
 - (d) podatkovne zbirke kolektivnih organizacij, zlasti glede avtorjev, izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in proizvajalcev avdiovizualnih del.